

WETENSCHAP

LEIDS UNIVERSITAIR MEDISCH CENTRUM START GROOT ONDERZOEK

De bron van migraine

Nederlandse wetenschappers zoeken een finaal antwoord op de al lang bestaande vraag waarom migraine veel meer vrouwen dan mannen teistert. Zij beginnen binnenkort intensief onderzoek naar het ontstaan van deze tergen-de vorm van hoofdpijn bij vrouwen.

door René Steenhorst

'Migraine terroriseert een op de zeventien vrouwen', zegt neuroloog en migraine-expert prof. dr. Michel Ferrari van het Leids Universitair Medisch Centrum (LUMC). „Daar moeten we echt iets tegen ondernemen.” Mannen worden aanzienlijk minder vaak getroffen door deze ook lichamelijk ziekmakende hoofdpijn: een op de zeventien mannen lijdt aan migraine.

De aankondiging van dit opmerkelijke onderzoek valt samen met de start, vandaag, van het nieuwe Migrainefonds, een initiatief van de Nederlandse Vereniging van Hoofdpijnpatiënten (NVvHP). Het fonds wil een continue geldbron vormen voor wetenschappelijk onderzoek dat oplossingen zoekt om deze (erfelijke) hersenziekte te bestrijden.

Nederland telt jaarlijks 2,5 miljoen volwassenen met migraine, verhoudingsgewijs meer dan in andere Europese landen. Elke dag krijgen 70.000 mensen in Nederland een aanval van migraine die hen totaal ontregelt; velen kruipen soms dagen achtereenvolgend in het duister omdat zij het licht niet kunnen verdragen.

Leeftijd

Het is volgens de Leidse en Rotterdamse onderzoekers van het Erasmus Medisch Centrum nog altijd volstrekt onbekend hoe het komt dat vrouwen, afhankelijk van hun leeftijd, twee tot drie keer vaker worden getroffen door migraine dan mannen. Ze gaan dat nu bestuderen bij circa 600 patiënten.

„Schommelingen in vrouwelijke geslachtshormonen

Levenslang aanvallen

Migraine openbaart zich vaak op de kindertijd en kan daarna levenslang aanhouden. De aanvalsfrequentie kan sterk variëren gedurende het leven.

Bij vrouwen wordt vaak, maar niet altijd, gezien dat aanvallen voor het eerst optreden tijdens de puberteit. Vervolgens komen ze dan elke maand rondom de menstruatie terug. Tijdens de overgang zie je veelal een sterk wisselend aanvalspatroon: periodes met veel aanvallen afgewisseld door een periode met weinig aanvallen. Bij veel vrouwen verdwijnen de aanvallen na de overgang. Bij zwangerschappen en bij het geven van borstvoeding zijn opvallend veel vrouwen aanvalsvrij.

Een migraineaanval is een afschuwelijke kwelling, die patiënten vaak dwingt dagenlang in het duister te blijven.
FOTO HOLLANDESE HOOGTE

Prof. dr. Michel Ferrari.

lijken een belangrijke rol te spelen”, stelt Ferrari, die de studie uitvoert met specialisten uit de verloskunde,

Elke dag krijgen 70.000 mensen een aanval

farmacologie, endocrinologie en genetica. „Dit geeft aanknopingspunten voor

het ontrafelen van de oorzaken van migraine in het algemeen, maar in het bijzonder bij vrouwen. Ons onderzoek concentreert zich dan ook op de hormonale mechanismen die bij vrouwen kunnen leiden tot het optreden en verdwijnen van migraine.”

Voorkomen

Farmacologe dr. A. Maassen-van den Brink (Erasmus MC): „We verwachten dat juist dit onderzoek ons veel zal leren over het ontstaan van migraine bij vrouwen. Hopelijk leidt het tot betere behandelingsmogelijkheden om migraineaanvallen bij vrouwen te voorkomen.”

Vooraf schommelingen in de hormooncyclus, vlak voor en tijdens de menstruatie, zorgen voor veel migraineklachten. Bij ongeveer 10 procent van de vrouwen in Nederland gaat de menstruatie altijd gepaard met migraine. Dit betekent dat elke maand ongeveer 310.000 vrouwen hormonale migraine hebben.

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) rangschikt migraine bij vrouwen wereldwijd onder de drie meest invaliderende ziek-

Focus op hormonen

ten. De economische kosten voor de maatschappij, onder andere door verzuim, zijn astronomisch. Migraine kost Nederland elk jaar €1,7 miljard euro.

Niet alleen volwassenen lijden aan migraine, maar ook kinderen. In ons land hebben maar liefst 150.000 jongeren migraine. Bij kinderen zijn de symptomen van migraine wel vaak anders dan bij volwassenen. Ze hebben meestal meer last van misselijkheid, buikpijn, diarree en duizeligheid. Een aanval duurt bij hen vaak ook korter dan bij volwassenen en is veelal na een paar uur slaap weer verdwenen.

Medicijnen meestal pas bij begin aanval

Wanneer de diagnose migraine is gesteld, doet de huisarts een behandelvoorstel, waarbij hij meestal ook medicijnen voorschrijft. Speciale antimigrainemiddelen heten triptanen. Het

gebruik van medicijnen richt zich in eerste instantie op een aanvalbehandeling. De medicijnen worden dan ingenomen als de aanval begint. Zie: www.migrainefonds.nl.